

100123

3g
1e

Er landssvikoppgjøret av Gud?

Av høyesterettsadvokat Albert Wiesener

Fra Stortingets presidentstol ble det i går slått fast at det står enhver person eller institusjon i eller utenfor vårt land fritt å uttale seg om det norske rettsoppgjør etter krigen. Enhver interessert kan henvende seg til slike personer eller institusjoner for å få uttalelse. At norske myndigheter beklager slike henvendelser, når de skjer til utlandet, er en annen sak og kan ha forskjellige grunner.

For meg står det slik:
Enten er dette oppgjøret av Gud. Jeg snakker nå om dets bærende grunnprinsipper, ikke om noen frynser i ytterkantene. Enten er det av Gud, og hva kan i så fall skades ved at broderfolkets rettslærde får et innblikk i oppgjøret og dets uangripelighet?

Eller også er oppgjøret bare av Solem & Co. Kanskje er det endog et kriseprodukt fra det nevnte juridiske hold — blitt til under tider og forutsetninger da vanlige juridiske kvalitetsvarer ikke godt kunne fremstilles. Er det i så fall riktig å tvilholde på at oppgjøret må bli stående som uangripelig til evige tider — at det må ha sitt forbliv-

ende, som det heter — at det må komme ro om spørsmålet?

Hvis det er så at det her foreligger en vidtgående krenkelse av fundamentale rettsprinsipper, en vesentlig urett mot et stort antall mennesker — og faktisk er det jo det som er problemstillingen — skal man da bøye seg for det argument at myndighetene vil ha ro om spørsmålet? Er det dette argument som har fått 11 av 13 stortingsmenn til å hoppe av lasset som vettskremte høns — og dobbeltstemmen til å overstemme seg selv?

På den annen side: Hvis det ikke er så at det foreligger noen nevneverdig urett — hvorfor da panikken?

*

Det er nasjonalt uverdigg, sier noen, å gå til utlandet med disse ting. Hertil er å svare at for det første er ikke utlandet utland der hvor det gjelder folkerettslige spørsmål.

For det annet er man vel nok så nødt til å gå til utlandet for å finne autoriteter som ikke er engasjert. (Om det institutt som eventuelt er spurt er den rette autoritet er et annet spørsmål, som jeg ikke kan bedømme). Men Hambros besnærende argument at det svenske folk ikke har lidt under krigen, er for meg ytterligere en garanti for saklig og uhildet innstilling hos svenske jurister.

Til slutt den anførsel at også andre har lidt urett enn de som er dømt for landssvik. Ja sikkert. Men har de som led urett under krigen for alvor interesse av at andre lider urett etterpå? Var det ikke et av krigsmålene at uretten som sådan skulle søkes avskaffet?

Urett skal aldri ha krav på ro, likegyldig hvilken vei den slår. Bare muligheten for urett i det omfang det her gjelder, bør gjøre det forståelig at rosignalet overhøres.

A/S Hunton Bruk · Gløvik

V.G. 12.3.53